

Notat

Dato: 25. juni 2025
Journalnr.: 25/89

Status på udvidelsen af vederlagsfri tandpleje for 18-21-årige

Dette notat har til formål at orientere om konsekvenserne af udvidelsen af den kommunale tandplejes målgruppe til at omfatte unge i alderen 18-21 år. Notatet belyser, hvordan denne aldersgruppe påvirker Norddjurs kommunes tandplejens aktivitet og økonomi.

Børne- og Ungdomsudvalget besluttede på udvalgsmødet 12. december 2024, at der skulle udarbejdes en status på udvidelsen af målgruppen for vederlagsfri tandpleje. Det har imidlertid vist sig, at det er begrænset hvilke data, der kan trækkes på specifikt den nye målgruppe af unge.

Det skal bemærkes, at indfasningen endnu ikke er fuldt gennemført, men de første erfaringer og data giver anledning til en vurdering af betydningen for tandplejens drift og ressourcer.

Andel af populationen

De 18-20-årige¹ udgør ca. 17,5 % af den samlede population i aldersgruppen 0-20 år. I 2024 var der således i alt 7.648 børn og unge i alderen 0-20 år, og heraf var de 1.335 i alderen 18-20 år.

Selvom de 18-20-årige kun udgør en mindre andel af den samlede population, har de en mærkbar betydning for tandplejens samlede kapacitet og planlægning.

Behandlingsmønstre

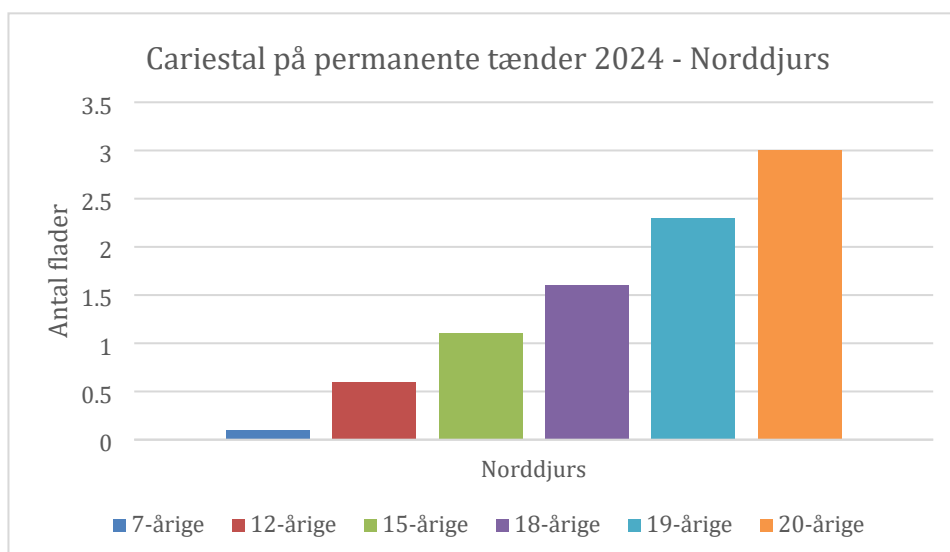
Der trukket data på, hvilke behandlinger patienterne i den kommunale tandpleje har modtaget i 2024.

De væsentligste pointer er, at de 18-20-årige modtager en lavere procentvis andel af behandlingerne (12,8%), end deres procentvise andel af populationen (17,5%) tilsiger, at de skulle. Til gengæld modtager de flere af de komplekse og omkostningstunge behandlinger f.eks. fyldninger, rodbehandlinger, operationer (oftest operativ fjernelse af visdomstænder), skinner mv.

¹ Der regnes kun med 20-årige fordi de 21-årige først indfases i 2025.

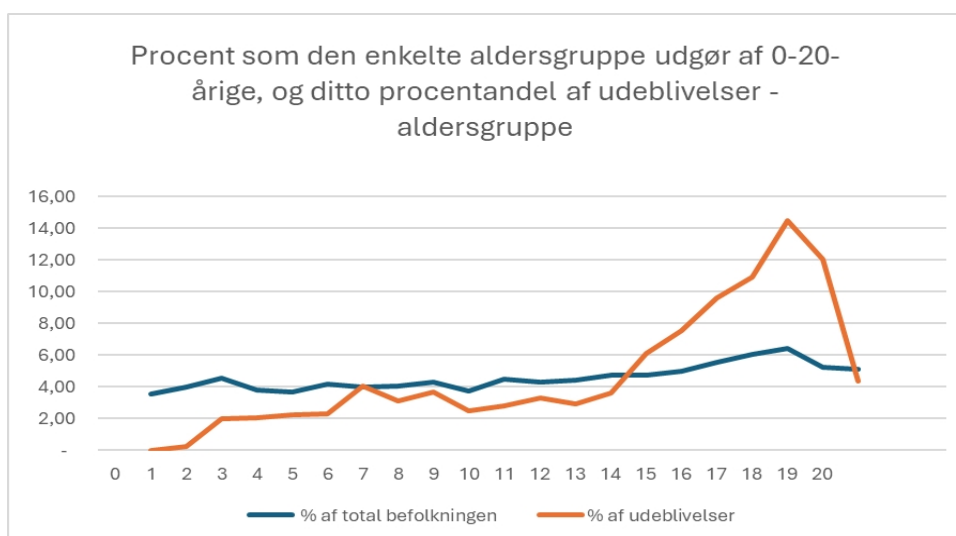
Generelt synes der at være en tendens til, at de unge i højere grad har behov for mere indgribende behandlinger frem for forebyggende.

F.eks. kan det ses på cariestal i de permanente tænder for 2024, at jo ældre de bliver, desto mere behandlingskrævende bliver de. Man kan med stor sandsynlighed konkludere, at de 21-årige, som er ved at implementeret i år, vil have endnu flere huller og visdomstænder med indikation for fjernelse.

Udeblivelser

De 18-20-årige har en relativt høj andel af udeblivelser. Det følger i tråd med den udvikling, man ser hos de 15-17-årige. Det kan skyldes faktorer som øget selvstændigt ansvar for at møde op hos tandlægen. For tandplejen betyder det, at deres ressourcer ikke udnyttes optimalt, fordi patienten ikke møder op, ligesom der bruges en del administrative ressourcer på at genindkalde patienterne samt motivere dem til at møde op.

Tabellen viser at de unge (15-20-årige) har en større andel af udeblivelserne, end deres andel af befolkningen udgør.

Økonomi

Der er beregnet en udgift pr. ung baseret på det realiserede forbrug i henholdsvis 2023 og 2024. Da behandlingerne for den nye målgruppe (18+) ikke kan skilles fuldstændigt fra økonomien for den samlede klinik, er den behæftet med visse usikkerheder.

	2023	2024
Modtaget Lov og cirkulære	1,225 mio. kr.	2,080 mio. kr.
Antal unge	810	1.335
Modtage Lov og Cirkulære tilførsel pr. ung	1.512 kr.	1.558 kr.
Beregnet forbrug i ND	1.698 kr.	1.719 kr.
Forskel	185 kr.	161 kr.
Samlet forskel mellem tildelt og forbrugt	0,150 mio. kr.	0,215 mio. kr.

Beregningen viser, at forbruget i Norddjurs Kommune har været omkring 1.700 kr. pr ung (18+), mens det budget, kommunen har fået tilført via lov og cirkulærepragrammet, har været godt 1.500 kr. til sammenligning.

Hvis differencen sætter i forhold til antallet af unge, som er indfaset i ordningen, så viser det, at tandplejen umiddelbart er lidt underfinansieret til opgaven. Tallet er voksende, fordi antallet af unge, som indgår i ordningen, er voksende, indtil ordningen er fuldt indfaset.

Der er udmeldt, at der fra 2026 sker en efterregulering af budgettet til opgaven med de 18-21-årige. Tilførslen af 0,383 mio. kr. årligt vurderes at kunne finansiere en stor del af den underfinansiering, som tandplejen har oplevet indtil nu.

Samlet vurdering

Økonomisk er der udsigt til fornuftig balance, når efterreguleringen kommer fra 2026.

Men der er fortsat behov for at arbejde yderligere med at optimere driften og nedbringe udeblivelser, alternativt tilrettelægge behandlingerne, så klinikernes tid udnyttes bedre. En sammenlægning af klinikkerne i Grenaa vil bidrage til denne effektivisering.